

NEVTEPENO
POPRIJÉTA DEVICA MARIJA

Zmozsna Goszpá Vogrszka.

POBOZSEN MESZECSÉN LISZT

Reditel: **BASSA IVAN** plebános vu Bogojni.

Vszebina.

Bassa Ivan : Miloscse szi puna	355
Szakovics Jozsef : Missijonszka duznoszt	358
Dr. Lenarsich : Szv. rozsnivenec	364
S. J. : Betlehemszke jaszli i tabernakel	367
Po Ant. Obl. : Krscsanszka mati	372
(Po „Ven.“) : Pripoveszt od pelikána	378
— : Zvon vernih dús	382

Drobis.

**Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza pizma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszee.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi
plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po vecskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok plácsajo!**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.**

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉCSÉN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Pribaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Postüváni cstevci!

1907-ga toga hipa je bilo, ka szam za volo betega g. Klekl Jozsefa nasega sznopicza reditelsztvo prekvzeo. Zdaj szo zse oni na telko zdravi, hvála Bogi, ka szo vu szvojem pocsitki mogocsi to delo nazaj vu roke vzéti. Jasz pa dosztavecs poszlov mam, kak szam te meo. Pa z

toga dvojega zroka sze vam zahvalim za vase podpiranje ino vküpdzrsánje pri tom deli ino vasz proszim, osztante sztálni narocsnicje sznopicsa na dale tüdi.

Jasz szám sze tüdi ne odlocsim z cela od njega. Na kelko mi vremen i zdrávje dopüszi, bom pizáo vszaki meszec kaj za njega; pa bom veszéli, csi bom vido, ka nase málo delo napredüje.

Zaprva je sznopics szam so, potom sze dao k njemi kalendár pa csi bi narocsnicje sztálni osztali i sze povnozszávali, bi priseo pomali csasz, ka bi escse kaj véksega grátalo z njega.

Ki je letosz sznopics placsaó, ga k leti dobi brezi toga, ka bi trbelo kama pizati; ki ga pa scsé na novo meti, naj pise P. c. g. Klekl Jozsef vpokojenomi plebanusi v Cserenszovce Zala m.

Ki szo escse kaj duzsni na njem z letosnje narocsnine, oni pa naj to tüdi tá poslejo; od széga mao vsze naj tá ide k meni vecs nikaj!

Z Bogom!

Bussa Ivan.

Miloscse szi puna.

Maria ide v Egyptom, ár zná, ka tam rávno tak nájde szvojega Bogá, kak bi ga domá naisla, pa kak ga je domá tūdi vszikhár naisla, je tam tūdi tak szlūzsila njemi, kaḡ bi njemi i kak je prle njemi domá szlūzsila. Bogábojécse szrcé vszikhár tak dela. Vszesirom szi poisese priliko, ka naj ne zgūbi miloscse bozse ino prijátelsztva bozsega.

Tak miszlim, ka je bl. Divico Marijo ino szv. Jozsefa peklo vu szrci, ka szta mogla szvoj dom zaosztaviti, nego zsalosztna zdihávanja szo zatogavolo ne zbritkosztjov napunjávála njidva szrea. Pa kda szta dómo prisla, szta sze tūdi szamo tomi veszelila, ka szta szpunila szvéto volo bozso, stera jihva je vodila, kod szta hodila.

Pa taḡ je prav. Ki nehodi po szvojoj voli, nego vu vszem szvéto volo bozso scsé szpunjavati, je med vszemi okolscsinami zsvljenja zadovolen pa mir má vu vszakom sztálishi, vu steroga ga je Bog posztavo, ino szi ne zselej nikaj drūgoga, kak njemi je Bog oszodo.

Bog je vszakotni csloveki primero zsitka tecsáj po

sterom sze more poszvetili ino szvoje vecsno zvelicsanje zaszlůzsiti, pa sze jako mesa, ki miszli, ka bi on ?vu ednom drůgom sztálisi to lezsej doszégno.

Brezi miloscse bozse szí niscse ne szprávi miloszti pa niscse ne gráta szvéti pa sze tůdi ne zvelicsa niscse. Bog pa vszakomi podeli szvojo miloscso poleg toga, kak je ov njegove miloscse potreben vu tisztom sztálisi zsitka, steroga je Bog za njega odmeno pa vu tiszti opravilaj, stera szo z tem sztálisom vkůp prikapcseua.

Ki sze je podao vu szamoto, sze naj ne zselej nazaj vu szvet, steroga je povrgao, ki pa med szvetom zshivė, naj ne právi, ka sze med temi i taksimi nemre zvelicsati. Za vszakoga je tiszti sztális najbole gvůsen, vu steroga je Bog njega posztavo.

Zvelicsanje nase je ne od sztálisa odviszno, nego od toga, z kaksov zvesztosztjov ino kak verno sto pontica miloscse bozse vu szvojem sztálisi. Glej Ivana krsztitela, steri je v půsztini predgao, kde je poleg bozse vole mogao biti, je ne drzsao za bogse za szvojo persono sztális apostolov, steri szo z Jezusom hodili i njegove návuke poszlůhsali.

Kaksi stėcs szán, sztális, ali szlůzs, steri je ne protivem zapovedam bozsim, je szám vu szebi ne zádiva pobozsnoszti. Ne sztán, niti sztális ne poszvetijo csloveka, nego on je tiszti szám, ki more szebi vu sztáni i sztálisi poszvetiti.

Kelkokrát sze zgodi, ka lůdjė ne za volo vėksega zroka, nego csiszto z nemirovnoszti ocsė na lůdzski sztális vrzsejo : ednok na ednoga, drůgocs na drůgoga.

Důsa moja, zakaj szí neradovolna sztem, ka ti je Bog vřzmero ? Ka bi pa ge doszégno z szpremembov ? jeli bi bogsi i szvetejsi grátao z tem ?

Sztokrát lehko preminis szvoj sztán pa ti szám ino nágibi tvojege szrcá záto ne grátate drůgi.

Poszvéti szvoja opravila z tem, ka vsza Bogi darů-

jes, pa sze ti nikdár ne de potrebno tozsiti, ka ne zadoles zadoszta Bogi szlúzsiti.

Vnoga opravila Dávid krála — ravnanje ednoga celoga drzsánja — szo ne na zádivo bilá njemi, ka szí nebi csasza vzéo na pobožnoszt ino „szedemkrát po dnévi diko pravo Bogi.“ (Ps. 118, 164.)

Ne isztina, ka je vnoga szkrb szvéce vu szvétoszti zavirala, celo naszprotno : rávno vnoga szkrb je za szvéte vcsinila ino rávno tá szkrb je navdúsávala na vékso lúbézen bozso.

Szvétoszt ne sztoji vu tom, ka bi Bogi tam i tak szlúzsili, kak i kde bi szami radi, nego kde i kak Bog scsé.

Vékso szlúzsbo zvršis, pa lúbeznivse delo vcsinis Bogi na betezsnoj poszteli, csi te szvéta vola bozsa na njo podere, kak pá csi sze do szmríi zdelas, naj bi njemi dūse pridobo.

Vszaki sztán i sztális — steri je ne proti bozsim zapovedam — sze naj poszveti po onom, ki je vu njem. Cslovek vcsini szebé szvétoga z bozsov miloscsov i ne sztán csloveka.

Bassa Ivan.

Miszijonszka duzsnoszt

Sztanovito je, ka pápa i púspecje miszijonszke duzsnoszti szami nemrejo szpuniti. K tomi njim je potrebno vnogo miszijonarov i escse vecs penez. Sto njim naj dá miszijonare i peneze? Katolicsanszka Maticérkev njim je more dati. Katolicsanszka Maticérkev pa ne sztoji szamo z rimszkoga pápe, z púspekov i popév, nego iz vszeh vernikov. Záto szo vszi verniki, vszi katolicsanci duzsni miszijonszko delo na szé zéti, vszaki poleg szvoje zmosznoszti.

Miszijonszko delo je bozsa szlúzsba. Jezus Krisztus od szvoje Cérkvi to szlúzsbo zsele, naj ona njegove návuke vszem národom glászi. Ali vszáka bozsa szlúzsba áldov zsele od nász. Tak miszijonszko delo túdi áldov zsele. Brez áldova, brez zsrteve sze to veliko delo nemre szpuniti. Bog je csloveka po áldovi reso. Njegovo resilno delo sze more sz áldovom dale szpelávati.

Nadale Bog csloveka po csloveki scsé resiti; záto je On túdi cslovek posztano, naj bi csloveka po trdom deli i tezskom áldovi reso, otkúpo. I to szvoje resilno delo je vu roké szvojih vernikov polozso, naj je oni túdi sz trúdom i sz áldovom do vszeh národov prekszpelávajo. Záto

szo vszi Krisztjáni duzsni szvoje trüde i áldove k miszionszkomi deli prineszti. Vsze, ka je k miszijoszkomi deli potrebno, morejo vszi krscseniki vküp dati. Oui morejo dati miszijonare i potrebna szredsztva. Szvojo deco morejo dati za miszijonare, szvoje szine goraldüvati na szlüzsbu miszijosztva; szvoje imánje pa goraldüvati za potrebsine miszijonarov i poganov.

Nase krscsanszko postenjë zsele od nász, naj sze za razsirjávanje Krisztusovoga zemelszkoga országa szkrbimo. Ar po veri szmo drzsávljáni, pörgarje toga bozsega országa. Kelko dácese zsele od nász nasa zemelszka domovina, nas szvetszki ország? Pa jo plácsamo; ár je to duzsnoszt, ár sz tem goridrzsimo i krepimo nas ország. Bozsi ország na zemli, nasa düsevna domovina, Krisztusova Cérkev, tüdi zsele od nász, od szvojih pörgarov, od szvojih kotrig dácsu za szvoje razsirjávanje.

Nadale nase katolicsanszko postenjë térja od nász, naj szmo za razsirjávanje Katolicsanszke vere na vsze, áldove gotovi. Katolicsanszka ali obsinszka sze zové nasa Cérkev, ár more vsze národe vu szvojo krilo szpraviti. To zapoved je vzéla od szvojega bozsega nasztavitela, ka sze more razsirjávati. Duzsna je razsirjávati sze, duzsna je miszijonáriti. Záto morejo tüdi vszi katolicsanci z miszijoszkim dühom napunjeni biti. — Kda je Jezus Krisztus zapovedao szvojoj Cérkvi: „Ite po celom szvejti i predgajte evangelium vszákomi sztvorjenji,“ sztem je njoj tüdi oblászt dáu, naj szu potrebne mocsi i szredsztva od Katolicsancov vzeme, Katolicsancom je pa to duzsnoszt nalozso, ka njegovoj Cérkvi morejo potrebna szredsztva prekdati. To je drzsávna dácsa katolicsancov.

Obszég miszijoszke duzsnoszti je tak veliki, pole miszijoszkoga dela je tak siroko, ka je szvéta Cérkev szamo tak mogocsa szvojo duzsnoszt szpuniti, csi jo vsze njéne kotrige pomágajo, csi vszi katolicsanci vsze szvoje mocsi

vküp zdrůzsijo. „Ite po celom szvejtí“ . . . „vcsite vsze národe“, — to je nezmérno veliko delo! Zse je jezero miszijonarov vőslo vu szvejt, ali vu celi szvejt szo escse ne prisli. Velike krajine szo na szvejtí, sterih je escse niksi miszijonar ne vido. Szrednji del Afrike je escse nepoznána zemla. Keliko národov zná tam zsveti, sterih niti po iméni nepoznamo? Ali sto zná kaj od národov, steri med neprisztopnimi gorami Himalaja i Altaj zsvéjo v szrednuj *Ázsiji*? — Pa k tem národom túdi morejo iti miszijonarje, ár bozsa zapoved je to: „Ite po celom szvejtí . . . vcsite vsze národe!“

Csi szvéta Maticérkev scse szpuniti szvojo miszijonszko duzsnoszt, tak njoj je cela vojszka miszijonarov potrebna. Na celom szvejtí je 1000 million poganov! Csi de miszijonszko delo nadale tak slo, kak do zdaj, te escse 5000 let trbe, dokecs do vszi poganje k právoj veri pripelani! — Csi za povrnenje 20,000 poganov számo ednoga miszijonara racsunamo, tak bi potrebno bilo 50,000 miszijonarov. „Zsétva je velika, delavcov pa malo“. (Mat. 9. 37.) Brez velikoga stevila miszijonszkih delavcov je ne mogocse poganszkih národov povrneti. I sto dá té miszijoszke delavce. Katolicsanszke familije morejo dati szvoje szine za miszijonare, szvoje cseri za miszijoszke szesztre. To je veliki áldov! Ali Bog vszkdár pobúdi düse, stere májo pozvánje, poklic na miszijonszko szlůzsbo. Tem roditelje i naprejposztávleni ne szmejo brániti, ka bi sze na miszijonsztvo goráldůvali, csi bi gli sztarisje poleg toga veliko skodo trpeli. Ár niscse nema právice Jezusi Krisztusi vkraj zéti miszijoszke delavce, stere szí je on pobúdo i odébro. I niti sztarisje nemajo právice szvojoj deci vkraj zéti te nájvisise i najszvetejse csészti na zemli i vekivecsne díke apostolov vu nébi.

Ali za miszijonszko delo szo ne szamo navdüseni lůdjé potrebni, nego túdi jáko doszta penez. Trbe tákse sole, kde sze mladénci za miszijonare vcsijo. Pot ednoga miszi-

jonara v Afriko, v Ázsijo, ali v Ausztrálijo, i recsi, stere more szeov pelati, kostajo poprek 2400 koron. Med poganszkimi národami pa miszijonar tüdi more zsiveti; trbe njemi krüh. opravo i edno málo hizsico. Csi za vsze njegove telovne potrebsine na leto 1200 koron racsunamo, z toga nede po grofovskom zsiveo, — tak bi za 50,000 miszijonarov potrebno bilo 60 million koron. To tüdi trbe znati, ka szo poganszki národje tak sziomaski, ka csi scsé kaj doszégnoti med njimi, te szí more cérkev i solo szam posztaviti dati, solszko doco oblácsiti, njim knige i nájvecskrát jeszti tüdi dati. I záto njemi je 1200 koron nikak ne zadoszta, nego doszta vecs penez more meti vszáko leto. Kde zeme peneze? Csáka je od katolicsancov.

Záto poglednimo, kelko darüjejo katolicsanci na miszijonszke namene? 1903. leta je za misszijonszke namene vküp prislo 21 million i 800 jezero koron. Toje: 260 million katolicsancov je darüvalo 21 million i 800 jezero koron. Z toga na vszákoga katolicsanszkoga csloveka szpádne 8 filerov. Protestanti, to szo luteranje i kalavinje vnovejšem vremeni tüdi posilajo miszijonare med poganszke národe i za szvoje miszijonszko delo med poganami tüdi nabirajo milodáre med szvojimi lüdmi. 1903. leta szo na té námen vküp szpravili 80 million koron. Z toga na vszákoga protestanta szpádne 50 filerov. I tak je vszáki luteran i kalavin na poganszke miszijone 6-krát telko darüvao, kak eden katolicsánec. Csi bi vszaki katolicsánec na poganszke miszijone vszáko leto 50 filerov darüvao, z toga bi vszáko leto 130 million koron vküp prislo, tak velika summa, ka bi mogocse bilo vu 20 letaj vsze pogane k právoj veri pripelati.

Zaisztino je szramotno za nász katolicsance, ka kriverovniki 6-krát telko darüjejo za szvoje miszijonszko delo, kak mi za nase. Kaj je zrok toga? Právijo, ka sziomastvo. Isztina, protestantovszki národje szo na vékse bogatejsi, kak katolicsanci. Ali to je li ne te právi zrok. Ár táksih

katolicsancov je zaisztino malo na szvejtí, steri nebi bili mogocsi vszáko leto na to nájbole szvéto miszijoszko delo 50 filerov darúvati ! Pa pravimo, ka szo nisteri zaisztino veliki szíromácje. Zátó posztavimo tak raesun, ka csi bi szamo polojno katolicsancov darúvalo 50 filerov, kelko bi ztoga vkúp prislo ? 65 million koron, rávno telko, kak bi potrebno bilo. Ali pa csi bi vszaki drúgi katolicsánec 25 filerov darúvao, ztoga bi vkúp prislo 32 milliioni 500 jezero koron. Pa niti telko ne pride vkúp, nego szamo okoli 20 million koron. To je 13 katolicsancov dáv kúp edno korono na miszijone ! Toga zrok je ne szírmastvo, ár to vidimo, ka katolicsanci májo peneze na lepe gvante poleg náj novejse mode, májo peneze na kresmo i na vnoge drúge nepotrebne recsi ; i tak bi za miszijone túdi meli peneze, csi bi poznali nezmerno veliko vrednoszt toga dela csi bi znali, ka vszáki katolicsánec má miszijoszko duzsnoszt proti szvojim poganszkim bratom. Ete vrsztice rávno zátó pisem vu nas meszecsni liszt, naj szlovenszki katolicsanci bole szpoznajo szvojo miszijoszko duzsnoszt.

Csi to glédamo, steri lúdjé szo bole pripravni na áldov, steri májo vecs darúválnoga dühá, jeli katolicsanci ali protestanti, tak moremo katolicsancom dati prvo meszto. Kelko véksi áldov prineszé za evangelium eden katolicsanszki miszijonar, kak eden pretestantovszki ? Katolicsanszki miszijonar zshivé szam, brez pomocsi med poganimi, zshivé vu szíromastvi, med vnogim sztrádanjom, dosztakrát krúha nema ; protestantovszki miszijonar pa má zseno i szlúzshbenico i zshivé veszélo med poganimi, ár dobi od protestantszke miszijoszke drúzsbe na leto 10,000 koron plácse. Pa itak keliko vecs katolicsanszkih miszijonarov je, kak protestantovszki ? I kde nájdemo táksi áldov, káksega 100 jezero katolicsanszkih devic prikázse, kda povrzsejo szvejt, odpovejo hizsnomi zákoni i kak redovne szesztre zshivéjo vu szíromastvi, csisztocsi i pokornoszti do szmrí ! Táksega áldova niksi drúgi lúdjé ne

prineszėjo, szamo katolicsanszki. Záto je sz tem bole csüdno, ka katolicsanci, steri dosztavecs darüvitnoszti, zsrteválnoszti májo vu szebi, kak protestanti, na miszije itak doszta menje darüjejo, kak oni. Toga právi zrok nemre drügo biti, kak neznanoszt. Katolicsanci nevejo, ka je njihova duzsnoszt miszijonszko delo pomágati. Nisteri szí tak miszlijo, ka je to popovszko delo, naj sze popi szkrbijo za to. Da, obprim je to popovszko delo, záto popi tüdi te zsmetnejsi táo dela zemejo na szébe, ka nájmre szebé, szvojo persono goraldüjejo za miszijonszko duzsnoszt; ali obdrügim je to duzsnoszt vszeh krisztjánov; i millionkrát lezsej je vszako leto 20—30—50 filerov darüvati na miszijonszko delo, kak v Afriko iti i tam pri Tangujiki med divjimi, roparszkimi i groznimi poganami evangelium glásziti, i njé na katolicsanszko vero preobrnoti, njé krotke, ponizne, csiszte i szmilene vcsiniti.

Szakovics Jozsef

(Dale.)

Kak sze moli szv. rozsnivénc.

Szpiszal **Dr. Mirko Lenarsich.**

zam pokazal, kak szi moremo premislavati, gda vezeli rozsnivénc molino, zdaj bodemo sz navcsili, kakso mislenje ino csútenje moremo meti, gda zsalosztén del szv. rozsnogavenca molimo.

Prva szkrivoszt zsaloszténoga dela : *Ki je za nász krvavi pot potio.*

1) Gda to szkrivoszt molimo, etak szi premislavajmo : *Jezus gori sztane od szlednje vecserje ino zacsne szvojo trplenja polno pot govorécsi : „Da naj szvet szpozna, ka lúbim mojega Ocsó, sztánite gori ino hodimo odnet“.*

Kak Jezus moremo mi túdi govoriti gda nász tezsáva zsmécsa csáka. Za Bogá volo vzmimó na szébe krizs.

Tem bole imas zrok govoriti z Jezusom, „sztánimo ino hodimo odnet“, csi szi vu taksoj drúzsbi, gde sze nepobozsno govori, drúgi obszojavajo. „Na pamet ti naj pridejo recsi Jezusa, sztánimo ino hodimo“ ino sze podaj odnet dale.

2) *Jezus zsalosztjom napólnjen, odsztávi vucsenike, naj szam moli.*

Vu zsalosztnoj, zsmetnoj vóri iscsi pri Bogi pomocs.

„Csi sto zsalosztén méd vámi, on naj moli“ opomina Apostol. (Jak. 5 ; 13.) Razveszeljavanje, telovno veszelje nigdar nezvrácsi zsalosztno obterseno szerce ; Bog je ki púszti vdárce, On je, ki njé vrácsi !

3) *Dúsa Jezusa je zsalosztna notri do szmrti.*

Premiszli, ka za tvojih vnoú grehov volo je bil Jezus zsalosztén, tvoje grehe je túdi tam vido. Oh da bi ti túdi csúto zsalúvanje ob tvojih grehov. Ober nisterni grehov bi ne bilo zadoszta celo tvoje zsvlénje zsaluvati ino za nje pokoro delati. „Bogi prijétna zsaloszt szprávi sztálno pokoro na zvelicsanje“ govori Apostol. (Cor. II. 10.)

4) *Jezus sze ná obráz vrzse ino moli k szvojemi nebeszkomi Ocsi : „Ocsa csi je mogocse naj odhája od méne te pehár, ali záto ne, kak jasz scsém, nego kak ti scsés“.*

Zanihaj sze vszigdar na bozso volo, naj znás vu nevoli vu tezsavi mirovno nosziti, ka bozsa roka na tébe. posle. Csi vu malom deli sze navcsis zatajati, vu velkoj tezsávi ne szpadnes v-dvojnoszt !

5) *Jezus iscse szvoje vucsenike ino je najde szpajocse.*

Kak sze szkrbi mili Jezus za tvoje zvelicsanjé, vábi te, zové te k szebi, opomina na goszto szv. obhajilo, vu dúsnójveszti ponemiráva, csi szí vu grehi, ino ti lahko szpis, kak szo szpáli vucsenicje, za dúso delati sze ti vnozsa ! Ali zapomli szí recsi Sv. Augusztina : „On, ki te je sztvero brezi tébe, ne bodé tebe zvelicsal brezi tébe.“

6) *Jezus govori apostolom : „verusztújte ino molte, ka naj vu szkúsavanje neszpadnete.*

Záto szpadnés dosztakrat, záto grehsis dosztakrat ar to edno ali to drúgo ali oboje : verosztúvanje ino molitev zanemáras. Pazi ino moli záto ! Pazi na tó, ka zkim sze pajdasis, pazi na tvoje csútenje, najbofe na ocsi ino na jezik ; pazi na tvoje szercé ; ali gda szí escse zlov najvéksov pazlivosztjov nej mogocsen szebé od greha csuvati, záto moli, ka naj te Jezus csuva od greha ! Pazi ino moli sztálno !

7) *Jezus dale moli ino szmrtna groza pride na Njega.*

Jezus sze vojszkúje z-szmrtuov grozov za tvoji grehov volo, Navcsi sze ti túdi vojszkúvati protitvojemi navadnómi grehi ! Navcsi sze proti szlanóti szkúsavanji, necisztómi mislenji vu zacsetki. Rajse mreti, kak vu greh privoliti ! Ne szpozabi sze iz opominanja Apostola : „Escse

szte ne do krvi proti sztali vu vojszkuvanji proti grehi!*
(Hebr. 12. 4.)

8) *Krvavi znoj tocsi Jezus od zsalosztu ino od szmrtno groze, steri tecse na gresno zemljo!*

Premiszli, ka videnje tvoji grehov je presalo vö krv iz bozsi lic, ino imaj pomilüvanje do njega! Alii pom lüj szam szebé tüdi, ár szpomin gvüsni grehov: necsisztocsa ino krivicsnosztu vu szmrtnoj vöri sztrasem sztrah vöpresajo iz csloveka záto sze boj poszebno od teh grehov.

9) *Angeo pride ino potrosta Jezusa.*

Bog vu zsalosztu, vu zsmetnoj vöri nepozábi na onoga ki sze k Njemi obrné. Vu prijétnom caszi zsé posle pomocs inó trost. Szamo csákaj ino sze na. Njega nihaj bodes szkusao pravico eti bozsi recsi: „Dobro je tiho na bozso pomocs csakati.“

Angeo podeli trost Jezusi, ka pokazse kaksu dobrotu pride iz trpljenja Sziná bozsega. — Pokázse angeo, ka Jezus celi szvet odresi od greha z-szvojjim trpljenjom, te-liko düs zvelicsa, tak odicseno gorisztane po trpljenji ino tak odicseno sze nazaj povrné vu nebesza.

Miszli szu ti tüdi vu trpljenji, keliko dobrote iz hája iz mirovnoga trpljenja, kaksu najem szu beres od Boga, kaksu obilno plácso szprávlas szebi vu nebeszah, ino tvoje trpljenje ne bode brezi trosta.

10) *Jezus batrivno sztopi pred vojáke, apostolje pa od-bezsijo.*

Jeli ti tüdi scsés tvojege Goszpoda vu nevarnosztu osztaviti, kak apostolje? Vu taksom caszi sze more pokázati práva lübezen do Bogá! Sztopi ti tüdi batrivno pred one, ki vero pregnanjajo, szveto mater cérkev ospotávajo, szvéti del sze norcsarijo, dühovnike blátijo. „Ne bojte sze oni ki telo morijo“ právi Jezus. Sztopi batrivno gori proti nepriatelom vere. Nji ne podpiroj nedaj tvoje filere za njihove novine! Ne boj sze lüdi nego szamo Bogá!

(Dale.)

Betlehemszke jaszli i tabernákel.

Zágnjics letosz, drághi cstevci! vasz pozávle „Mar-rijin liszt“ tá vu szvetloszt k vecsnomi poszvéti — pred tabernakel; za szlovo dá recsi, stere je angeo szpregovoro vam tiszto preszrecsno nocs pásztérom, ki szo verüsztüvali vnocsi pri szvojoj csredi. Poszlüsajte, kak njim je govero angeo! „Ne bojte sze; zakaj glejte! oznanim vam veliko veszélje, stero bo vszemi lüsztvi; ár dnesz vam je rojen Zvelicsiteo, steri je Krisztus Goszpod, v meszti Davidovom. I to vam bodi znaménje: Najsli bodete dete, v plenice povito i vjaszli polozseno.“ Sto popise veszélje, stero je napunilo szrca dobri pásztérov, ki szo tak zselno csakali odküpitela!

Drághi cstevci! Ali náj bo nase veszélje mése, csi premiszlimo, da je v tabernákulomi, v te „bozsi jaszlica“, z düsov i sztelom, z bozsov i cslovecsov naturov rávno tiszti Jezus, ki je tiszto blázseno nocs lezsao na szlami v Betlehemszki jaszlaj? idte teda do vasega Betlehema do tabernakelna i najsli bodete Dete, povito v plenice beloga krüha i polozseno v jaszli tabernakelna. Ja dragi cstevci! „Jezus je dnesz na oltári rávno tiszti v zakramenti preszv. Resnoga Tela kak je bio v jaszlica.“

Poglednimo njegovo poniznoszt, ki jo kázse v jaszlica!

Szveti Lükacs nam pripovedávle: „I je porodila szvo-

jega prvorođenoga Szina i ga je vplenice povila i položila vjaszli, ár za njega ne bilo prosztorá v hizsi.“

Glejte i sztrmite nad neizmernov poniznosztjov bozsega Szina: Najbogateisi je — szirmaskeisi kak uáj szirmaskeise dete; na szlami, vjaszlicaj, v mrzloj stali... Neszkoncsano moder Bog -- mucsi vjaszlicaj i prelevle szkuzé cslovecse decé... Vszemogocsen Bog je vjaszlicaj brez mocsi, zvezan zvezmi detecsega tela, nemre sze genoti szam, prenása ga njegova mati... Moj Bog kak szí sze mogao tak globoko poniziti, vej szí venda tisztí, od steroga je piszao prorok Izaiás: „Dete nam je rodjeno, i Szin nam dan i na njega rami je poglavarsztvo, i ime-núje sze precšüdni. Szvetoválec, Bog, Mocsi, Ocsa prihodnji csaszov, Poglavár mira!“ Pa nikaj mésa ne njegova poniznoszt v tabernakulomi: Ali scse jé kaksá véksá poniznoszt, kak csi Bog, ki ga neba i zemla nemre ob-szécsi, zaprt v szirmaskih cérkvah v szlabom taberná-kulomi?

Ali scse jé kaksá véksá poniznoszt, kak csi je Bog, neszkoncsano velicsánsztvo, ki cslovek nemre viditi, szkriti pod podobó belóga krúha? Ali scse je kaksá véksá poniznoszt, kak csi Bog kráo vszeh králov, ki vszú vodi i vláda, pokoren recsam méšnikovim, i sze dá prenásati v náj szirmaskeise kucse, sze dá devati vcsaszí v zamázana gresna szrca? — Hodmo teda pred tabernakel, da sze vu szvetloszti vecsnoga poszvéta navcsimo poniznoszti od njega, ki nam veli: „Jasz szan szvétloszt szveta; sto hodi za menov, ne hodi po kmici, liki de meo szvetloszt zsvljenja.“ (Jan. 8. 12.)

Premislávlimo scse njegovo lúbezen, stero nam kazse v jaszlicaj i tabernakulomi! Lúbezen do cslovecsega národa ga je potégnola z nebeszki visáv i položsila v jaszli. „Gda je prislo szpolnenje csaszá, je Bog poszlaó szvojega Szina, rodjenoga z zsene, da bi jih odküpo.“ (Galat 4, 4.)

Glej lúbezen; On, ki je sztvoro celi szvet, vszemo-gocsen Sztvoriteo, je steo v szirmaski jaszlaj prezsveti prve vóre zemelszkoga zsvljenja. On, ki je od veka do veka, ki je vszigdar bio i vszigdar bo, sze je vu vremeni v cslovecso i posztano nas szpremléválec v dolini szkuz, nas szlúzsabnik. „Gda sze je pa dobrota i lúbezen Boga, nasega Zvelicsitela prikázala, nasz je ne iz del pravics-

noszti, stere szmo mi vesinoli, liki po szvojem szmilenji zvelicsao.“ (Tit. 13, 4.) Isztina dragi dar bozse lübezni i dobrote je Bog — cslovek, nas Odküpiteo Jezus Krisztus, ki szo ga szprejele betlehemszke jaszli; drági i nezracsunani szo dari, stere je tálaó trpecsemi cslovestvi, gda je prebivao vu szkuznoj dolini. Po pravici bi lejko zapiszali na betlehemszke jaszli: Posztavila nasz je bozsa lübezen! Znikaj mésov pravicov pa vala túdi od vszakoga tabernakuloma: Posztavila me je bozsa lübezen! Vej ga je lübezen do nasz vklenola v nevolno vozo tabernakuloma, ge prebivle nocs i den zezávajocs: Pridite kmeni vszi ki szte trüdni i obterseni, i jasz vasz okrepesan i z lehkotim! Pridite vszi, bogati i szirmaski, vucseni i nevedni, veliki i mali, sztari i mladi, vszi, te vszi pridite, da vasz pokrepesam i pozsivim, da vam dám szebé szamoga vjesztvino i pitvino! O Bog ali ne szí meo nikaj drügoga da bi nasz hrano, kak najszveteise Telo i nájszveteiso Kro szvojega jedino rojenoga Szina? O vecs kak ocsinszko szrce nasega Boga! O lübezen ki je scse ne obsütílo niedno cslovecse szrcé! „O mi preszrecsni, ki nasz je posztavo za lepoto vekomaj od roda do roda . . . i prszí kraleszke nasz nadájajo.“ (Iz. 60, 15.)

I kak je placšüvao szvet to neizmerno lübezen vu vremeni gda je priseo na szvet, i kak jo placšüje gnjesz? Nisterni szo ga szprejeli z mrzlim i mlacsnim szrcem, rávno tak kak gnjesz dén prevnogi Goszpodi Jezusi v zakramenti lübezni placšüjejo za njegovo neszkoncsano lübezen mlácsnoszt, nehzáválnoszt i trdoszresnoszt.

Glejte, szv. Jozsefa i preblázseno mater bozso devico Marijo, kak hodita v Betlehemi od hizse do hizse, klunkata na vszake dveri . . . Pa lüdje sze nebrigajo, nemajo prosztora za Boga i njegovo mater: Nisterni szpijo drügi szo prenemarni, da bi sztanoli trétji majo doszta prosztora za bogato rodbilno, za poszvetno blago, le za Jezusa, za ujevogo mater i szv. Jozsefa nemajo prosztora. O neszrecsen mlacsen i zaszpáni szvet, ki nescses szprejeti i obinoti szvojega Boga. „Vu szvoje je priseo ali njegovi ga neszo szprejeli.“

Ravno tak sze scse gniesz dén godí Goszpodi Jezusi v zakramenti preszv. Resnoga Tela: Vnogi szpijo, sze ne bregajo nikaj za tabernakel, ar szo do sinjeka v topleni

vposzvetnoszti. Prenemarni szo da bi prisli k njemi, da bi njemi odprli szvoja szrca. Za vsze poszvetno blago majo prosztor vu szvojem szrci, za Jezusa pa nemajo prosztor. Po pravici sze je pritozso Goszpod Jezus blázsenoj Margareti Alakok, gda sze njoj je l. 1675 junija 16 prikázao. Rávno je po szv. obhajili pred tabernakulom gorécse molila, gda sze je njoj prikázao, i kázajocs njoj szvoje preszvéto Szrcé njoj veli: Glej Szrcé ki je szvet tak lübiló, ki sze ne prizanásaló, liki sze popolnoma podálo, da bi njim pokazálo szvojo lübezen. Za placsiló pa ne szprejémam od vecsine drügo kak nezahválnoszt, zanicsevánje, bozse rope i mrzloto; vsze to mi delajo v zakramenti lübezni.

Rávno tak tozsi scse gnjesz po pravici Goszpod Jezus vu prevnogi tabernakulomaj. I zakaj? Boli ga mlacsnoszt i nezahvalnoszt vnogi krscsenikov, ali scse bole ga boli, da ga vnogi ne szamo zametávjelo, liki ga tüdi szovrázsijo. Kak je pri njegovom narodjenjej sztano grozen Herodes, i poszlaó krvolocsne vojake, da bi dete v morili, sztanjüjejo tüdi déndenesnji brezracsunani szovrázsniki najszveteisega Zakramenta ar szkrünijo naj vekso szkrivoszt nase szv. vere. Sto precste vsza bogoszkrunsztva i bozse rope, stere je zse moglo i more prenasati preszv. Szrce Jezusovo v zakramenti lübezni! Ali hvála Bogi! Nas Goszpod Jezus Krisztus pa ma venda okoli szébe, okoli tabernakulomov scse níkelko dobri i zveszti prijatelov. Kak szo sze okoli Betlehemszki jaszli zbirali njegovi dobri prijatelje, tak tüdi gnjesz dén obdájajo njegove tabernakulome njegovi dobri i zveszti prijatelje. Marija i szv. Jozsef klecsita pri jaszlaj ár molita v podobi nevolnega deteta szvojega Bogá i odküpitela. Pasztérje pridejo, molijo i pocsasztiyo, trijé modri pridejo z delésnje jütrove dezsele prineszt njemi szvoje dáre, Sztarec Simeon ga pritiszka na szvoje lübecse szrce. — Tüdi gnjes sze zbirajo pobozsne düse okoli tabernakulomov najszveteisega zakramenta, i njemi szkaszüvlejo csasz, ki njemi ide kak naj véksemi goszpodi. Prinásajo njemi dáre, szo nazocsi pri szvetoj mesi, i njemi vu vrednom szvetom obhajili odpirajo szvoja szrca.

O da bi sze bár vnozso racsun prijatelov Jezusovoga preszvétoza Szrcá v nájszv. zakramenti. Drági cstevcí!

„Marijin liszt“ sze je celo leto trŭdo, da vam je kázao, Jezusovo preszveto Szrcé. Po szvojoj szlaboj moci szi je prizadevao, da bi vam vŭzsgao ogen lŭbézni do Jezusovoga preszv. Szrcá, ki bije nocs i dén v tabernakulomi! Gnjesz pa prinása szvojim lŭblénim estevcom bozsicsni pozdráv i bi rad zakricsao, da bi sze csŭlo vu vszako szlovenszko hizso: „Hodmo do Betlehema i poglednimo to recs, stera sze je zgodila, ki nam jo je Geszpod naznánje dáo!“ Hodmo pred tabernakulom i, najdemo Jezusa vpo-dobi beloga krŭha.

S. J.

Krscsánszka mati.

11. Zgojitev pa domácsi.

No a znacsáj pa na zsvilenje deteta máta velko mocs naváda pa prirojenoszt. Poleg toga pa túdi razmere pa lúdje, sz sterimi dete vkúp zsvivé. Escse ta nájbosa deca sze pokvárijo v szlaboj tovar-siji. Stero dete pa má prirojene hibe, sze té hibe dájo nekolko popraviti z modrov zgojitvov pa po lepom zglédi domácsij. Domácsi szo materi lejko na velko pomocs pri zgojitvi, eli pa szpráviyo na nikaj njéno delo. Kak sze more mati tú oponásati, to scsémo gnjesz razlozsiti.

1. *Deca — igracsa eli lodinga.* Csiduzse bole sze zácsa razsirjávati návada, ka domácsi pa túji, ki k hizsi pridejo jemléjo deco na roke, jo k szebi sztiszkávlejo pa jo kúsújejo. Pa vnoga mati túdi szamo za igracso má szvoje dete, sz sterim sze zmenja, gda nema drúgoga dela. Lepa je materina lúbézen, pa právo narávno znaménje té lúbéznosztli je dete na materinom szrci. Szamo ka mati nigdár neszmi iti predelecs v tom poglédi! Nigdár naj mati ne dopúszti, ka bi sze drúgi, cilo tihinci zmenjali z deletom. Dete sze prevecs hitro navádi drúgoga szpola,

pa te zgūbi szramezslivoszt. Narávni odpor decé, gda sze bráni vszakoga lūckoga csloveka, je velka obramba ujegove szramezslivoszti. Vecskrát sze tūdi lejko v pámet zeme, ka sze sz tem szpolno nagnjenje prerano zbūdi.

2. *Domácsi zasztávlajo materino delo.* Pridejo prijátelje v hizso, szoszedje, bratje, szesztre, cilo pa mamica eli dedek, prneszėjo deteti igracse, szlacsice, pa je hváljijo, kak je lepo, pametno pa mocsno. Mati pa scsé szvojega lūblencska scse vise posztaviti pa zselej pokazati, ka vsze zse zná. Vsze to nema dobroga vpliva na zgojitev, záto ka sze sz tem būdi v deteti gizdoszt. Csi mati scsé dete kaznūvati eli njemi pa kaj zsmetnesega zapovedati, sze taksi prijátelje kre deteta gorzemejo: „Naháj ga reko, vis, ka je scse máli, ne razmi, pa nemre delati!“ Mati neszmi trpeti, ka bi sze domácsi eli pa rodbina mesala v zgojitev. Nigdár neszmi bogati drūge, pa deteti dovoliti kaj taksega, ka je nej dobro, eli njemi pa na prosnjo drūgij odpūsztititi zaszlūzseno kázen. Ka je mati velela, to more dete szpuniti. Csi mati na prosnjo drūgij dovoli deteti kaj szlaboga eli njemi pa odpūszti zaszlūzseno kázen, te sze je deca vecs nedo tak postūvala, kak prle. Dete szipri taksoj priliki vcsaszik zácsa miszliti: „Drūgi me rekoráj májo, kak mati; mati szo nej pravicsni.“ Podlaga szledkasnje zgojitvi je zavūpanje v materino previdnoszt pa v pravicsnoszt.

3. *Szlabi zglédi.* Nej je zadoszta deco g dobromi opominati, liki je trbej tūdi csuvati pred lagoonim. Vnoga mati sze je zse csūdivala, ge sze je reksi dete navadilo preklinjanja, lázsi, szlaboga oponásanja, szirovoszti pa brezszresnoszti, stero vecskrát vidi pri máloj deci. Dete návadno vsze to dela pa ponávla, ka vidi pa csūje. Csi je záto zse videti, ka sze je dete popácsilo, je to nekák drūgi tūdi kriv. Pri vnogi hizsaj sze jako malo pázi na pogucsávanje pa na oponásanje. Szo taksi neszpametni lūdáj, ki v nazocsnoszti decé preklinjajo, lazsejo pa ogri-

zavlejo; domácsi sze kregajo pa pernjájo. — Zavolo szlaboga nagnjenja je zse tak jako zsmetno dete v dobrom ohrániti. Csi pa scse domácsi szlab zgléd dávlejo, te sze deca pohüsanji nemrejo ognoti. — Vnoge matere pa nikaj ne pázijo na to, na cside roké dávlejo szvojo deco. Od taksij pazácsov, csi szo nej dobri, sze deca tüdi jako hitro pohüsaajo. Premiszli záto dobro, mati, komi dás na szkrb szvojo deco, pa je mej szigdár pred ocsmi.

4. *Deca szamá med szeov.* Mati, isztina, nemre biti szigdár pri deci, Sz szeov szi je tüdi nemre vszeli zéti. Tak szo deca roditelov, ki májo doszta dela, vecskrát szamá szebi prepüscsena. Szamá szo domá na pécsi, szamá v stali, na pasi, szama sze zmenjajo pa lodijo celi odvecsarek. Csi sze dete pri tom tüdi nebi pohüsalo, ka sze pa návadno dosztakrát zgodi, sze prevecs navádi drüge decé. Brezi tovarsije vecs nemre biti. Escse pri deli njemi miszli zmérom k tovarsiji vujdávlejo. Sz takse decé pa te zrasztéjo lumpi, steri cele dnéve po kresmáj sztremlejo, tisztí pijánci, ki szo szami szebi pa drüгим v neszrecso, manjácje, steri szo vecs za nikse delo nej. Nakelko je mogocse, naj bodo deca szigdár pri materi, eli pa naj koncsi mati vszigdár szkrb ma na njé.

Neopacsno bi pa bilo, csi mati deteta nigdár v nikso tovarsijo nebi püsztila. Taksa deca posztánejo sztrapezliiva i bojécsa pa neprilicsna. Pa csi szledkar po szveti idejo el, pa csi domá szami szvoji vérti posztánejo, te njim tá popolna odvisznoszt od materé dosztakrát prevecs skodi, je zná vcsiniti za neszrecsne. Vszege sze bojijo, szami szi nikaj nemrejo pomágati, nemajo szvoje odlocsne volé, ka bi sze v obrámbo posztavili, nej szo odkritoszresni. Naj záto ide dete vcsászi k szvojim pajdásom, szamo neszmi dugo prinji osztati. Znati more, ka je reksi to, csi k szvojim pajdásom ide, poszebna materina dobrotá. V dolocsenój vöri pa more biti vszeli domá. More pa mati vszeli znati, kama je njéno dete odисло. Deca szi návadno

doszta ne prizanásajo. Stero je prevzétno, je vcsaszik szpoznajo, obcsütlivomi sze szmejéjo, nemarnomi sze norca delajo, pa tak edenovoga zgájajo. V zádñjem császi, gda deca morejo sole pohájati, je zse zadoszta preszkrbleno za njé, ka zahájajo med pajdáse. Vecskrát scse malo prevecs.

5. *Vcsenjë.* Vecs pa kak telo je vredna nemrtelna dūsa, stera je sztvorjena na bozsi kep. Za njo more mati scse bole szkrbeti, kak za vsze drūgo. Gda sze telo razvija, sze zácsa tūdi dūsa pomali razvijati pa zavedati. V tom császi trbej obūditi v deteti dūsevne zmozsnoszti. Vnogo jé decé, stera szo v soli zevszema topa, ka sze nancs csteli ne navcsijo, csi szo rávno ovacsi prilicsni za kakse delo. Sola njim nemre žbūditi pazlivoszti pa zanimanja, záto ka je mati dūsevno zgojitev zanemarila. — Taksa deca osztánejo szlabe pámeti, csi rávno ka szo od naráve dobro nadárjeni. Taksa deca do v celom szvojem zsvilenji povrsna, za velka pa teska dela nemajo nigdár nej volé pa nej batrivnoszti.

Vnogómi sze je zse tūdi csūdno vidlo, zakaj szo nesterne matere szvojoj deci tak jako tūje. Deca njim nikaj ne zavūpajo, nikaj njim ne povejo od nevarnoszti pa od szkūsñjáv, gda bi rávno nájbole trbelo. Nigdár je nikaj ne szpitávlejo kaksza nagnjenja májo, vecskrát escse pri odebiranji sztána do nájzádñjega csákajo. Takse matere szo szzi nej znale zadobiti prosztora v szrci szvoje decé, gda szo scse tá mláda bilá. Sola pa to zse vecs nemre popraviti. V deteti sze būdi zaveszt zse prlé, kak zacsne v solo oditi, záto sze more zgojitev szama tūdi prlé zacsnoti.

Vnoga mati bi pa rada bila vecs kak szamo odgojitelica tela szvojemí deteti. Taksa mati more zacsnoti za razvijanje dūsevñij mocsi zse doszta prlé szkrbeti, kak dete zacsne v solo hoditi. Dete zarán zácsa locsiti pa szpoznávati recsi, ka vidi pa ka csūje, to pocsászi zácsa

tüdi razmiti. V tom császi trbej düsi hráne. Na kráci njemi mati more povedati, ka recsi pomenijo, zakaj je tá eli ona recs, more mati obracsati miszli deteta na Bogá, na Marijo pa na angele. Nigdár pa nej trbej prevecs doszta od deteta csakati. Tü ide jako pocsászi. Gda mati vidi, ka je dete kaj razmelo, naj bo te sz tisztim zadovolna, pa njemi drgocs páli to ozsivé v szpomini. Zacsnoti pa more vszeli pri poznáni recsáj, stere dete pozna, pa te sz tej iti na nepoznáne. Mati má dete na nárocsji. Ocsa pride v hizso. Od toga ocsé sze vcsi dete szpoznávati nebeszkoga Ocsó, od ocsine szkrbi pa od njegovoga dela szpoznávle bozse delo, vársztvo pa bozso previdnoszt. Od matere, pri steroj je dete tak jako rado, szpozná drügo boso mater — Marijo.

Dobro je tüdi, csi dete zná, zakaj more kakse delo rávno tak oprávlati, kak je oprávla. Zse zarán sze zácsa kázati tá cslovecsa szlaboszt, ka cslovek sze scse znati, zakaj, pa kak. Naj záto mati deteti nakráci razlozsi, zakaj more to eli tisztó delati. Mati ob priliki lejko právi: „Idi po to, ka mo meli kaj jeszti. Osztani pri brati, ki je be-
tezszen. Szirmák je, nikaj nema. Bog te gléda, kak de nebeszki Ocsa veszéli. Vis málo dete, szkrbi za njé, pomágaj njemi, ita.“ Vsze naj bo krátko, pa jedrnato. To de dete hitro razmelo. Rávno tak pa tüdi mores csiniti te, gda njemi kaj prepovedávles. Dugij predg pa lagojega kreganja sze vszaki hitro zadovoli. Ka je pa krátko, odlocsno, pa ka dete lejko zarazmi, to njemi osztáne dugo v szpomini. Mati pa more száma znati dobro navádne recsi, csi scsé biti vucsitelica deteti. More ponávlati vecs-
xrát katekizem, pa more rada csteti tüdi drüge knige eli krscsánszke novine. Vnoga de sze zaj zgovárjala, ka reksi nema csasza. Za dobro delo more biti vszigdár csasz. Lúbézen vsze premore pa vsze preneszé. Csi bi nase matere ráj cstele dobre knige pa novine, te vnoga z med nijj nebi prisla v takse nevole, kak pride zaj z szame neved-

noszti. Cstite záto, matere, rade dobre knige pa novine, to de vám pa vasoj deci na jako velki haszek.

6. *Jedinoszt pri zgojitvi je neobhodno potrebna.* Malogda szta ocsa pa mati pri zgojitvi decé ednij miszli. Kakse vole jiva steri jé, tak te rávna z decov. Sztem sze pa podkáple postenjé do roditelov, pokorscsina pa detecsa nrávnoszt. Dober ocsa more mater pri tezsávnom deli szigdár podpirati, pa nej podirati tiszto, ka je mati sz tezsávvov zozidala. Csi deca vidijo, ka sze nigdár nemrejo na ocsu zauásati proti materi, eli pa na mater proti ocsi, te sze zaisztino navádijo, ka do rada bogala pa verno delala. Ocsa naj vszigdár gléda, ka sze natenci zvrshi, ka je mati zapovedala, mati pa nej pázi na zvrsitev ocsinij zapovedi. Csi sze obá roditela ne oponásata tak, te sze njima deca odvádijo pokorscsine pa posztánejo nebogavna. „Csi je mati nej zlozsna z ocsom, kak sze te naj obdrzsi njiva králesztvo?“ Nora, neszpametna pa vszega grajanja vredna szo pitanja : „Koga reko más ráj, ocsu eli mater?“ Nájbole pametno je pri tej pitanjaj dete, stero nájveckrát právi : „Obá.“ Vnogi ocsovje tūdi scséjo szvojo deco meti kak igracso, gda csasz májo. Taksega hipa, gda je ocsa poleg, szmejo deca delati vsze : szlobodno szkácsejo, lejko delajo norije pa tūdi materine zapovedi lejko zanemarijo. Nebozse mati má zatem scse vékse tezsáve z decov. Vecskrát sze pa na té nácsin tūdi celo materino delo nanikoj szprávi.

Sto de szti pa mogeo vsze té návuke zapomliti pa sze ponji ravnati? — Marija, zsalosztna pa záto li tak szrecsua blázsena mati, je zéla Dete -bozse v narocsje. Nanjega je poglédnola, k szrci ga je sztisznola, pa je njéna dūsa zaszarela v tisztoj csūdovitnoj bozsoj lūbéznosztu gda je dobrovolno preneszla tūdi locsitev od Sziná na Kalaváriji.

Nám trbej mocsne matere, stere sze ne presztrásijo nikse tezsáve ; trbej nam lūbécese matere, stere povszédi

najprlé bozso volo szpunjávlejo ; trbej nam matere, stere osztánejo sztanovitne do szmrti. Cslovecsa szlaboszt je prevelka za vsze tezsáve. Vzemi záto, drága mati, ti tüdi Jezosa v nárocsje, pogledni njegov krizs, sztiszni sze na Szrcé Jezosovo pa -sze njemi darúj v gorécsoj lübeznoszti z zdihájom : „Moj Jezos, vsze za tebé, vsze szamo za tebé.“ — Csi bos sze tak ravnála, drága krscsánszka mati, te lejko szpoznas pa vesinis to, ka Jezos od tebé zselej pa ka tvoj sztán od tebé terja.

Po Ant. Obl.

Pripoveszt od pelikána.

Znábiti szi zse vido ge, drági cstevec, ka jé v cérkvi nad tabernákolom eli pa ober oltára podoba ftice pa okoli njé mladicsi; sztára szi sz klünom nacsinja prszi, ka bi sz szvojov krvjov naszitila mladice. Ka pomejni to? Poszlüsaj, ka nam pripovedávle pravlica. V sztáro-dávni csaszaj je zsivela delecs od nász na szevernom velka ftica, bela kak szneg. Gnjezdo szi je napravila na pecsini poleg morja. Mela je tri mladice: prinásala njin je z morja ribe stere je lovila sz potáplanjom. Zgodilo sze je pa, ka sze je morje napunilo sz snezsnimi gorami, pa je delecs okoli zmrznolo. Te szi je poszkübeo pelikán — to je bilo imé ftici — mejko pérje z siujeka, pa je zs njim pokrio mladice, ka je nebi zéblo; zatem je pa odleto prek ledenij gor glédát, csi je scse znábiti morje nej ge zamrzsnojeno. Nindri je nej najseo taksega kraja, záto sze je zsalosztén povrno nezáj v gnjezdo. Mladicsi szo proti drzsali odprte klüncseke, pa szo pivcsali za hráno. Sztára ftica je to nej mogla glédati. Szkrbno je odela szvoje mladice, ka njim nebi skodo mraz, pa je pálik odletela nezáj na sörko morje, pa je glédala okoli, da je pa bio povszédi szamo léd, vodé pa nej nindri. Pelikán szi je zaj szeo dol, pa je zacsno sz szvojin klünom kak sz szekirov klükati trdo ledeno szkorjo, ka bi priseo do vodé. Trdíó sze je, pa sze je mantrao, da je pa ledü nej mogeo prebiti. Krv sze njemi je vlejála po klüni, pa je mogeo gorhenjati. Zsalosztén sze je povrno nezáj domo; zse ozdelecs je csüo, kak mládi pivcsijo.

Zamrácsilo sze je, mrzeo veter je pijao, pa vihér je divjao, sztára ftica je pa szedela betezsna pa lacsna na gnjezdí, pa je szegrevala szvoje mláde. Na drügi dén je scse ednok vküp pobrála vszo szvojo mocs, je letela prek sörkoga morja, pa je glédala po ledenoj szkorji, csi * bi ge mogla do vodé, da je pa bio vszepovszédi szamo léd.

Scse ednok szí je szela na mrzlo ravnino, pa je klükala, pokecs szo jo nej prévzele moci, pokecs jo je nej zapüsztila mocs; pa da na lédi nebi rada szmrti gor zéla, sze je z nájjéksov tezsávov zdignola v zrák, pa je priletela jako betezsna do gnjezda.

Gda je vidla, ka mládi scséjo poginoti od lakote, szí je zácsala szkübszti belo pérje na prszaj, pa klükati v meszo, tak ka szí je nacsnoła zsiló To odprto rano je drzsála na zevajocse klüne mladícsov. Tak je otávila mláde sz szvojov krojov. Naszicseni szo sze szkrili v mejko pérje, pa szo szladko pocsivali pod materinimi perotami. Csi je sztára ftica zsalosztno poveszila szvojo glavo, za to szo sze nej brigali nikaj. Gda szo sze prebüdili, szo pá zdigávali szvoje glávíce prtí materi, pa szo proszili hráno. Sztára ftica sze je scse ednok zgenola, je poglédnola lübeznivo szvoje mláde, pa szí je pálik nacsnoła zsiló, pa naszitila szvoje mláde. Posztála je noc; mrzeo veter je divjao po morji, túlo je vihér po pecsinaj, pa po votlinaj. Mladícsi szo méрно szpáli pod toplim pérjom. Gda szo sze zajtra vö szkopali z szvoje mejke posztelice, szo odprli klüncseke, szo pivcsali pa proszili mater hráno. Mati sze je pa nej mogla vecs genoti. Bolesine, mráz pa pomekánje krvi jo je vmorilo. Tak právi sztára pripoveszt.

Tá ftica, pelikán je lepa podoba nasega lüboga zvelicsara v nájszvetesen Szakramenti. Cerkveni vucsenják szv. Tomás ga v prelepoj peszmi od szv. Resnoga Tela po pravici imenüje za „dobroga pelikána.“ Vszaki táo té pripoveszti sze szpunjávle zaisztino v preszvetom szakramenti.

Püszto, mrzlo, ledeno morje sz szvojimi vihéri je szvejt. Pecsina, na steroj je meo pelikán gnjezdo, je pecsina szv. Petra; gnjezda na pecsini je szvéta katolicšánszka církev. Ka bi mogli v njoj prebivati, njoj je poszkrbo vnogo miloszti, na njoj je dáo szvétoğa Dühá. V to gnjezdo nasz je djáo po szvétoĝ krszti, pa nasz bráni proti hüdómi dühi sz szvojov mocsjov. Pa da je Krisztos na celom szvejtí nej najseo nikaj, ka bi moglo düso obsuvati vecsne szmrti, záto nam dávle vszaki dén szvoje telo pa szvojo krv za hráno. Vej szám právi: Sto jej moje telo, pa pijé mojo krv, on má vecsno zsvlénje.

Na krizsi je dáó za nász zádno kaplico szvoje szrecsne krvi, pa je mro. Pa ka sze je zgodilo na Kalavárji szamednok, to sze ponávla v nasi cerkváj vszaki dén pri daritvi szvéte mese. Pod podobov krúha pa vina je právo telo pa práva krv nasega Odkúpitela, Jezos pa za nász na oltari szkrivnosztno mujra, kak je isztinszko mro negda na szvétom krizsi. Vszaki dén hráni naso dűso sz szvojim preszvétim telom, pa jo napája sz szvojev resnov krvjov.

Pobozen krisztján ! Eli bi bilo mogocse, ka ti nebi lűbo „dobroga pelikána,“ szvojega odkúpitela, Jezosa Krűsztosza ? Na krizsi je za tebé mro, vszaki dén sze znova za tebé darűje, sz szvojev szrecsnov krvjov te zshivé, — pa ga ti nebi steo lűbiti ? — Nej, to je nej mogocse, ka ga nebi lűbo.

(Po „Ven“.)

Zvon vernih dūs.

Bilo je nikak v szredini prve polovice devetnájsztoga sztoletja. V kmicsnoj niszikoj hizsi je okoli sztola, na sterom je bila velika kánta vina, szedelo deszét od nog do gláve oborozsenih moskov; govorili szo ne pa glaszno, eden je pa sztáu pri dveraj na sztrázsi. To sze je zgodilo na Spanszkom v glávnom meszti Madrid. I te mozski szo bili izdajniki, ki szo napelavali lüsztvó k punti proti kralici — regentinji. I menüvali szo sze „progresziszti“ ali naprednjáki, i ka je bilo njüvo nakanenje, jaszno szvedocsi djánje, da szo bili njüvi csemérje i gnánje na cilana vprvoj vrszti proti cérkvi i dühovnikom i poszebnó proti redovnikom i szamosztánom. Na njüvom programi je med drügimi „szloboscsinami“ i „napredki“ sztalo preganjanje jezuitov, odprava vszeh szamosztánov, ropanje crkvenoga imánja. Szlobodno zidársztvo, ki je hilo prepovedano, szo javno zagovárjali i szlavili i bogat zsidov naj bi bio po njüvoj plámi bodocsi miniszterszki predsednik. Naj grso skér szo gori punücali, da szo zanetili v lüsztvi punt i je pridobili za szvoje namere. Lazsi i náj odórneisa ogrizávanja proti cérkvi i njenim szlüzsabnikom szo bila na dnevnóm redi.

„Dugovánja sztojijo izvrsztno,“ je porocsal eden zmed zbráni tiszti mozskov; lüsztvó trumoma deré za nami i naj bolsa nasa zavernica je zdaj kolera. Vesz szvet verje da szo dühovniki, poszebnó jezuitje, zacsemerili sztüdenca i da od toga ide bolezen. Poszebnó szposzlanimi novinami szmo razsirili po meszti; nasi agentje tálaje med szirote i dovíce i peneze pri tom napelávléjo zgladkimi recsmih na szamosztáne; lüsztvó je za volo toga vsze vrelo i kumaj csaka hipa, da zsezsgéjo i posztrelajo redovnike od prvoga do zágnjega.“

„Csüdno zaklücsje! Kak szama voda na nas mlin!“ je zezvao eden drügi i ocsi szo sze njemi grdo poszve-

tile ; „naj prve szūsava na poli, zdaj pa kuga, i to posebno v prebivanji szirmaskoga lüsztvá. To de naprednjákov kak kobilic!“

„Zsivela lakota, zsivela nevola, zsivela kolera!“, je kricsao tretji i szprázno szvojo kupico do dna. Njegov szoszid, mládi mozs csednoga obráza, sze je geno krej pri te groznih recsah ; niksi csüden nemir ga je obiseo. Na to je pitao : „Gda prav zaprav vö vdári to dugovánje?“

Fredszednik je poszkuso pistolo, ki je lezsála na sztoli, i jo za nikelko hipa palik odlozso i pravo mirno : „Scse nojco!“

„Szvrsztno!“ njemi je potrdila družsba zamuknjeno.

„Scse nocojsnji vecsér bodo goreli stirje szamosztáni,“ je nadalüvao voditeo družsbe „i kak vü pam nikelko tucetov jezuitov i franciskánov bomo poszlali na ov szvet. Mi sze razdelimo ; jasz i Diego ideva nad jezuitszki szamosztán, ti Fernan,“ sze je obrno proti mladomi, csrsztvomi mozsi, „obiscses vu imeni szloboscsine i napredka ocsete franciskáne, vi drügi stirje pa napelate csupara na bogat szamosztan Szan Domingo. Nasí agitátorje nam pripelajo poszamezne trume zaveznikov, csupora sze nam pridružsi száma. Da de slo vsze kak eden vdárec, glaszilo de sze povelje :

„Nad szamosztáne!“ vcsaszi na prvi glász vecsérnoga zvona. Do tecsász scse mamó csasza edno vöro. Proti po noci sze najdemo, csi sze ue pripeti kaj izreduoga, palik eti. Szte razmili ?

„Dovoli mi pár krátkih recsah,“ sze je zdigno zdaj tiszti z imenom Fernan. Ali nebi bilo bolse, da pocsákamo, da odzvoni „Zdravo Marijo?“ Zakaj je zerjovo voditeo ; „ali szí práznoveren sztrahotepec?“

Zanicsliv naszmeh, je bio prvi Fernanov odgovor ; nato je nadalüvao : „Lüsztvó je scse babjeverno ; prevecs je na vajeno na csaszténje Matere Bozse i na molitev za verne düse, gda sze vecser oglaszi zvon iz törna. Zato njim nihájmo vecsérno zvonenje i vdarimo szledkar ; ovak sze nam celi naklep lehko poneszrecsi. Gda pa potihne po Zdravoj Mariji zágnji zvon za verne düse, te sze oglaszimo mi, teda z erjove po meszti nas krics szlobode, to de podszigalo ; ka pravite na to, pajdásje?“

(Dale.)

Drobis.

V Budapesti zdaj delegácije májo szvoja szpráviscsa. Delegácije szo poszlanicje drzsávni: 60 vogrszkih i 60 ausztrianszkih, steri szi zdaj ona dela pogucsijo, stera z ausztriov vküp mámo kakti vojszko, penez i zvünesnje zásztopnistvo pri drügi vládaj.

Ka szi pa gucsijo tam? To, kak bi mogli vecs vojszke pa vecs penez szpraviti. Nemrem praviti, ka je to njim szamim povoli, pa ka szi znájo prej, csi pa trbej. — Král sze pri toj priliki tüdi v Budapesti zdrzsáva.

Törke szo balkánszki národje nazájtirali do morja blüzi Konstantinápolya, glávnoga meszta törszkoga drzsánja. Szrbi sze pa známi szvajüjo, ár bi zdaj mi tüdi radi eden tao törszkoga dobili: tak zváno Albánio, szrbi pa právjio, ka szo jo oni od törka vzéli pa szi jo tüdi obdrzsijo. Csi bode véksa vláda, stera de szrbe hnistila, te mo meli z njimi boj, zakaj nam z lepa ne dájo, ka mi scsémo meti. Tak sze vüpajo, ka sze brezi boja pogodimo z njimi.

Zrákoplóv i szpoved. V Algiri (francuszka Afrika) sze je zgodilo, ka je vu ednom boji Largeot major ranjeni. Rad bi sze szpovedao pa je ne bilo tam blüzi dühovnika. Nájblizsnji dühovnik je 200 kilometrov dalecs sztanüvao od onoga meszta. Bio je pa v tom seregi eden Bregard zváni aviatikus, ki sze je pontüdo, ka de on so po popa pa kda szo njemi dopüsztili, szi je szeo na szvoj zrákoplóv, je zleto v zrák pa za stiri vöre je tam bio z dühovnikom. Major sze je lepo szpovedao, precsiszto, szvéte olje vzeo ino po tom mirno zaszpao vu goszpodni. Tak je tá nova, komaj pár let sztara znáidba resila edno düso, stera bi brezi toga vu velkoj nevoli osztála.

**Daruvale szo zszenszke Mále Polane, Drüstva sz. Csiszla
na Mésni oblecs vkapejle málo polanszko.**

	Kor.
Horváth Mária	1.—
Törnár Mária	1.—
Horváth Mária	1.—
Hozján Ana	1.—
Györkös Jula	1.—
Hozján Ana	1:60
Zsálig Magda	1.—
LoncZ Treza	1.—
Jáclin Ana	1.—
Zsálig Ana	1.—
Zsálig Maria	1.—
Hozján Ana	1.—
Lebar Ana	1.—
Drávecz Orsa	1.—
Balazsek Kata	1.—
Hozján Ana	1.—
Horváth Ana	1.—
Dervarics Treza	1.—
Hozján Maria	1.—
Lebar Kata	1.—
Csih Ana	1.—
Prsa Orsa	1.—
Lebar Maria	1.—
Györkös Bára	1.—
Matjaséc Maria	1.—
Gericz Maria	1.—
Krányec Gejta	1.—
Farkas Magda	1.—
Dűh Verona	1.—
Zsizsek Ana	1.—
Zceloga venca	1.—
Edna Zszenszka z Trnya	6.—
Edna Zszenszka z Nedelice	3.—

**Darüvale szo zszenszke z Málepolane z Drüstva
Skapulerszkoga.**

Zsálig Magda	4.—
Törnár Maria	1.—

	Kor.
Horváth Maria	1.—
Horvath Maria	—40
Balazsek Stevan	—40
Magdics Maria	—20
Györkös Jozsef i Zsena	5·30
Lebar Maria	—80
Lonec Treza	1.—
Prsa Kata	1.—
Bedrnjak Orsa	1.—
Kránjec Kata	1.—
Sömen Bara	1.—
Cuk Bara z Velkepolane	2.—
Kobilec Roza	—40
Gerics Ana	1.—
Knausz Ana z Gumilic	—20
Matyaséc Mária	—20
Hozján Bára	2.—
Hozján Ana	—30
Zserdin Ana	—60
Skalics Ana	—40
Trátnjek Kata	—20
Lebar Kata	—20
Hozjan Jozsef zsená i mati	1.—
Terbocsa Ana	—40
Balazsek Kata	1.—
Lebar Ana	1·40
Horváth Stevan i zsena	1·40
Vuk Stevan i zsena	1·20
Horvát Magda i mati	1.—
Zizsek Ana	—20
Sömen Ana	2.—

(Dalej)